

Evaluering av Innovasjon Norge

De vanskelige effektene....

Innhold

- Kort om innholdet i rapporten
- Litt om oppdraget...
- Metoder og erfaringer
- De vanskelige effektene

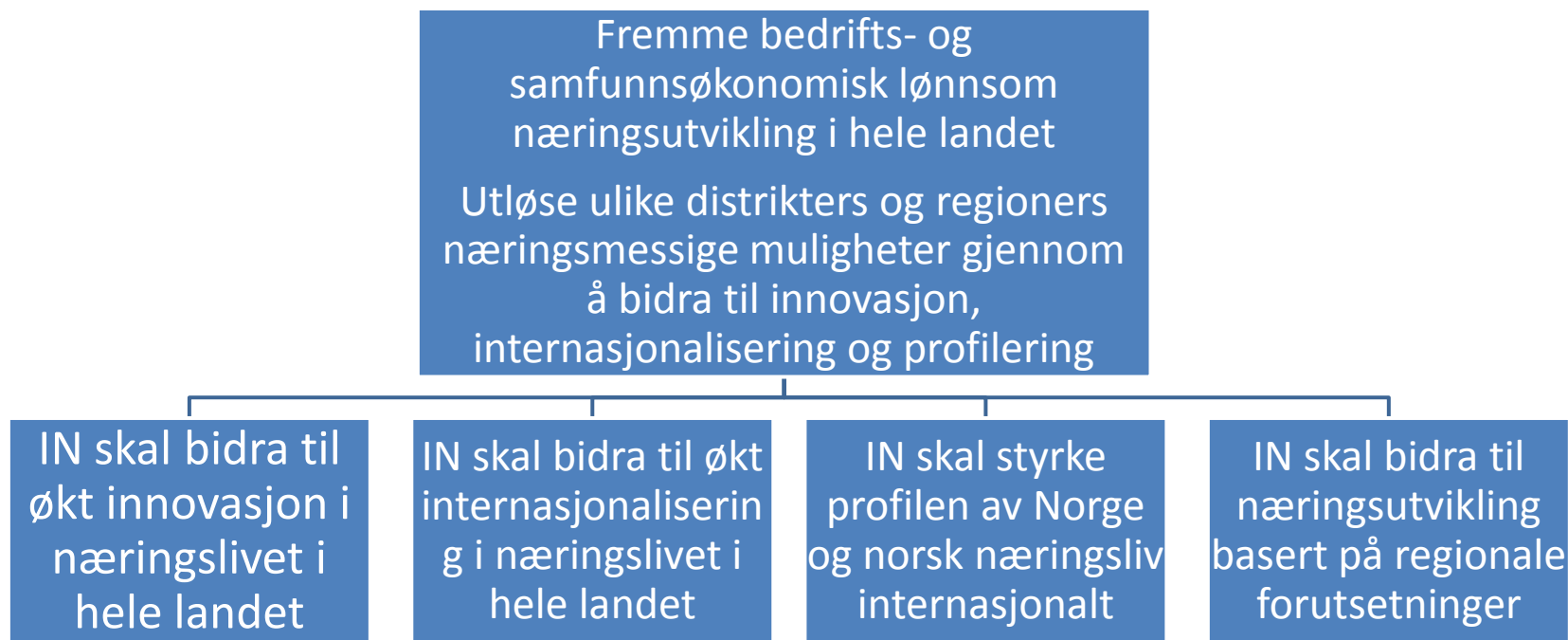
Evaluering over tre temaer

- Innovasjons Norges måloppnåelse
 - Formål, sammensetning av tjenester, tjenesteyting, samfunnsøkonomiske effekter
- Hvordan fungerer organisasjonen
 - Internt, eksternt, synergier og kostnadseffektivitet
- Framtidige utfordringer for Innovasjon Norge
 - Videre utvikling, sammenligning av praksis med andre land

Innovasjon Norge – forvalter en unik og bred portefølje av virkemidler

- Etablert 1. januar 2004
 - Fusjon av SND, Eksportrådet, Turistrådet og Veiledningskontoret for oppfinnere.
 - 750+ årsverk
 - Hovedkontor i Oslo, 15 distriktskontorer i hele landet og 30 utekontorer
- Vår vurdering av organisasjonen:
 - Organisasjonen arbeider effektivt med å formidle finansielle virkemidler, etter bestilling fra en rekke oppdragsgivere.
 - Fusjonen har utløst faglige og administrative gevinster.
 - Behov for bedre samhandling mellom hovedkontor, utekontorer og distriktskontorer

Måloppnåelse

Funn

- **Innovasjon:** Innovasjonsgraden har økt, men burde vært høyere
- **Internasjonalisering:** Innsatsen har økt
Utekontorenes virksomhet bør vurderes nærmere
- **Reiselivsprofilering:** Reelt doblet innsatsen, men bidrar dette til økt verdiskapning? Bør ses nærmere på
- **Regional utvikling:** Viktig med regional tilpassning. BU midlene gir lav innovasjonsgrad

Overordnet budskap

Uten INs virkemidler er det grunn til å tro
at norsk verdiskaping ville vært lavere

Innovasjon Norge framover

- Større vektlegging av innovasjon, både nasjonalt og regionalt
- En større andel av virkemidlene bør gjøres tilgjengelig for virksomheter i sentrale strøk
 - Færre geografiske og sektormessige bindinger
- Fornyet målstruktur hvor virkemidler kan kobles entydig til ulike delmål
 - Gir bedre grunnlag for styring og vurdering av måloppnåelse

Innovasjon Norge framover

- Innovasjon Norge bør videreutvikles som en kompetanseorganisasjon med rådgivningsansvar innenfor nærings- og innovasjonspolitikken
 - I dag – Iverksetter av for mange programmer og virkemidler med for mange eiere
 - Framtiden – mer rammestyring, mer proaktiv, utnytte egen kompetanse bedre
- BU-ordningen bør forvaltes utenfor Innovasjon Norge
 - BU-midlene er tilknyttet jordbruksavtalen og har andre formål enn de mål IN har.

Utfordringer fra oppdraget

- Svært omfattende oppdrag – 70 spørsmål...
- Stor spennvidde – fra nasjonale og strategiske til små og detaljerte
- Måloppnåelse 2004-2008 – men 2009 kommer i veien ved kvalitative data og vurderinger
- Begrensede ressurser...

Metoder i evalueringen

- Spørreundersøkelser
 - Bedrifter
 - Alle ansatte i IN
- Intervjuer
 - Myndigheter, interessenter i Norge, bedrifter, IN, virkemiddelaktører i Sverige, Danmark, Finland, Nederland og Irland
- Analyser
 - Egne: INs kundedatabase, regnskapsdata for kunder av IN
 - Eksterne: Kundeeffektdata, profilering og andre eksterne analyser
- Dokumentanalyser
 - Utredninger, styringsbrev, strategier og planer med mer.

Metodeutfordringer spørreundersøkelsene

- Bedriftsundersøkelsen
 - Sendt ut til 6200 medlemsbedrifter HSH, NHO og Bondelaget, 18% svarte
 - De fleste har begrenset erfaring med IN (23 % hadde benyttet IN – stort sett én gang)
 - Begrenset hva slag erfaringer en kan høste informasjon om
 - Effekter av støtten –som kundeeffektundersøkelsen
 - Oppfatninger om organisasjonen – kompetanse, service osv
 - Vurderte å droppe hele undersøkelsen – erstatte med intervjuer og mer analyse av kundedatabasen
- Omfattende og tidkrevende – begrenset verdi

Metodeutfordringer spørreundersøkelsene

- Ansatteundersøkelsen
 - Alle ansatte – norsk og engelsk
 - Bredt sammensatt respondentgruppe, mange temaer – ikke relevante for alle
 - Øyeblikksbilde – hvor preget av 2009?
- Ga god informasjon om interne forhold, kommunikasjon og kontakt

Metodeutfordringer intervjuer

- Omfanget (ca 75 intervjuer) – stort materiale
– mye input
- IN-intervjuer klart preget av 2009

Mye nyttig input – men også legitimerende

Mange interessante detaljer og betraktninger vi ikke fikk brukt

Metodeutfordringer - analyser

- Kundeeffektundersøkelsene
 - Nyttig info om utvikling, men ikke absolutt nivå – basert på selvrapporing
- Ins kundedatabase
 - Potensielt svært viktig datakilde om ressursbruk og måloppnåelse – men ikke koblet til målstrukturen
 - Utfordring å tilordne ressursbruken til målene
 - Likevel – god input til satsing på innovasjon og næringsutvikling basert på regionale effekter
 - Ikke like nytting for ”ikke-finansielle” temaer som internasjonalisering og profilering

De vanskelige effektene

- Samfunnsøkonomisk lønnsomhet – gjør IN en forskjell?
- Effekter av sammenslåingen
 - Faglige
 - Økonomisk/ressursbruk

Effekter av sammenslåingen

- Selvrapporterte faglige synergier
- Effekten av "en dør"
- Mindre administrasjon
- Færre ansatte
- Fra 100 til 30 datasystemer

Problem –endringer i rapporteringsregimer
underveis –særlig i forhold til intern ressursbruk.

Ikke sammenlignbart over tid

Samfunnsøkonomisk kostnad

- Driftskostnader
- Skattekostnad for å finansiere driften samt overføring av tilskudd
- Samlede kostnader på ca 1,5 mrd

Utenfor – bedriftenes kostnader i søkeprosessen, oppfølgingskostnader fra myndighetene

Samfunnsøkonomisk nytte

- Nytteeffekter av IN er knyttet til
 - Økt verdiskaping i bedriftene
 - Samarbeidsgevinster mellom bedrifter
 - Utvikling av fellesgoder som ellers ikke ville ha blitt etablert
 - Visshet om at det eksisterer muligheter for støtte til gode ideer

Hvordan måle nyttesiden?

- Den ”enkleste” er verdiskaping for den enkelte bedrift
 - Utløser tilskudd aktivitet en ikke ellers ville fått?
 - Har aktiviteten bidratt til høyere verdiskaping?

Tre kilder:

Kundeeffektundersøkelsen – selvinnmeldt
aktivitetsendring

Regnskapstall for IN støttede bedrifter

Økonometrisk analyse av OFU/IFU

Kundeffektundersøkelsene

- Addisjonalitet
 - (Oxford, IN Serviceundersøkelse samt bedriftsundersøkelsen)
 - 55-60% i alle tre undersøkelsene mener addisjonaliteten er høy

Mulig strategisk svargiving

Kan ikke si om dette faktisk utløser høyere verdiskapning, men addisjonalitet er nødvendig for å kunne si det.

Regnskapsdata

- Så på verdiskaping og sysselsetting for IN støttede vs. andre foretak
- IN-støttede foretak har klart høyere vekst enn andre – men....
 - ”høna eller egget?” IN støtter de i vekst?
 - Generelt positiv konjunkturutvikling i måleperioden
 - Mye feil i data

Økonometri

- Produktivitetsvekst for OFU/IFI bedrifter (61 foretak)
 - Regresjonsanalysen viser ingen signifikant effekt av innvilgende OFU/IFU-midler
 - Kanskje er det ingen sammenheng
 - Men det kan også skyldes at variansen mellom selskapene er for stor
- Andre analyser har funnet positiv sammenheng
 - Ådne Cappelen mfl. (2008) Evaluering av skattefunn
 - Olav Andreas Kvitastein (2009) Evaluering av norsk næringspolitikk

Samlet vurdering

- Verdiskapningseffektene indikerer nytte
- Videre må det antas nytteeffekter knyttet til de andre områdene (kollektive goder) – men hvordan måle de?
- I sum: IN bidrar trolig til økt verdiskapning

Kjære oppdragsgivere.....

- Utvikling av tilbudet – kjør et eget forprosjekt for spissing og avgrensning
- Tenk stort ressursmessig
 - Det går mange år mellom hver gang en slik evaluering gjennomføres – gjør det da grundig
 - Det dukker opp ting underveis som en ikke har tenkt
 - Vi oppdaget huller – utekontorene, profileringsarbeidet – som vi bare kunne si at burde følges opp.
- Så store oppdrag krever samarbeidsprosjekt – flere kompetansebaser
- Svært nyttig med internasjonal ekspertise